

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דרף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת נדה

דפים לב - לט, פרשת תולדות תשי"ב

דרך ישרה תמצית הדרף

פרק רביעי - בנות כותים

דרף לב

ב בקטנה. *הדרשות באיש ואשה.

1. קטנה שראתה דרשינן שטמאה ומפרישים להו ובנות כותים נדות מעריסתן אף בסתמא, וזהו לר"מ דחייש למיעוטא גבי יבום וחליצה בקטנים, וראיית דם בקטנה הוי מיעוטא דשכיח. 2. תינוקת שראתה דם והטבילוה קודם לאמה, בא"י משום תרומת א"י ובבבל בכדי שיוכלו לסוכה בשמן של תרומה. 3. דרשות הפסוקים באיש ואשה 1. אשה משמע בת יום אחד נדה מטמאת מבת יום אחד, זבה מבת עשרה ימים, וביאה בת ג' שנים מהלכתא, והפסוקים אתו למעט מאודם בפי האמה ובשכבת זרע. 2. איש משמע מבן יום אחד, תינוק בן יום מטמא בזיבה, וביאה מבן ט' שנים מהלכתא, וקרא למעוטי אשה מלובן. וצריכא למעוטי בזכרים שטמאים בראיות כבימים ובנקיות שטמאות באונס.

דרף לג

נותי נשוי וטומאת בנותיהם. *צדוקין.

1. הכותים הנושאים דינם כבועלי נדות שטמאין ומשכב שתחתיהם מטמא אוכלים ומשקין כמו עליונו של זב, ומפרשינן מנלן 1. נאמר בזב וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא וזהו מה שנמצא מעל הזב, וניתק מטומאה חמורה לטומאה קלה, ואינו מטמא אדם ובגדים רק אוכלין ומשקין שנאמר יטמא דמשמע טומאה קלה. 2. בועל נדה טמא שבעה ימים ונאמר בו ותהי נדתה עליו שטמא אדם וכלי חרס, ומשכבו ומושבו מטמאין רק אוכלין ומשקין שנאמר וכל המשכב והכתוב נתקו לטומאה קלה. ואין לומר דהוי כלל ופרט משום דהם מרוחקין זה מזה או דכל ריבויא, ואין להקל גם במגעו כיון דעליו מטמא להטעינו. 3. בנות כותים יושבות על כל דם והיינו שמשלימות דם אדום לדם ירוק או שהיום שפסקה מלראות בו מונה לשבעה נקיים, וטומאתן ספק ולא שורפין את התרומה. והקושיות 1. אין לספור את היום שפוסקת בו אף שמקצת היום ככולו דאל"כ לא משכחת שכבת זרע שסותרת בזיבה, ואמרינן דפולטת ש"ז אינה סותרת בזיבה דהויא כנוגעת ורק זיבה הויא הפסקה. 2. אין שורפין תרומה על מגע כותי תיפוק ליה דתשרף כדין מגע בגדי ע"ה, ותירץ להו"א בכותי חבר ולמסקנא שטבל ונגע בבגדי חבר דהוי ספק ספיקא שמא לא בעל בקרוב ושמא לא השלימה דם ירוק לדם נדה.

צדוקין 1. בנות צדוקין שפירשו ללכת בדרכי אבותיהן הרי הן ככותיות ואם פירשו ללכת בדרכי ישראל הוּו כישראלית, וסתמא לת"ק ככותיות ולרבי יוסי כישראל. 2. צדוקי דיבר עם כה"ג בשוק וצנורא מפיו נפלה על בגדי כה"ג ואשת הצדוקי אמרה לו שהם מתיראות מן הפרושים ומראות דם לחכמים, וליכא צנורא של ע"ה להו"א בכותי חבר ולמסקנא ברגל.

דף לד

טומאה מגוי. *דם טוהר במצורע.

1. טומאה הפורשת מגויים 1. רוקה ומימי רגליה מטמא לח ולא יבש מדרבנן כיון דשכיחא. 2. ב"ש מטהרין דא"א שיטמא לח ויבש כשל תורה, ולח בלבד יבואו לחלק בשל תורה והוי היכר דטומאתה מדרבנן, ולב"ה דמה כרוקה. 3. בגוי זובו טמא אפילו לב"ש וקריו טהור אפילו לב"ה דעשו הכירא כיון שלא תלוי במעשה, וטהור לגמרי אפילו במעי ישראל. 4. שכבת זרע של ישראל במעי גויה בתוך ג' פשיטא דטמא ואח"כ בעי האם מסריח רק אצל ישראל כיון דדייגי במצוות או גם בגויים כיון דאכלי שקצים, ועלתה בתיקו.

2. דם טוהר של מצורעת שילדה ב"ש מטהרין ולב"ה מטמא לח כמו רוקה, וטעמייהו 1. לזכר ולנקיבה לרבות מעיינותיהם, לב"ה מעיינות נקיבה נלמדים מזכר אלא אתיא לדם טוהר, ולב"ש נקיבה לא אתיא מזכר כיון שטעון פריעה ופרימה ואסור בתשה"מ. 2. לב"ה ילפינן מעיינות מנקיבה ודם טוהר אתי מזכר באם אינו ענין וב"ש פרכי דזכר אינו מטמא באונס בזב או לזכר איצטריך לרבות קטן וב"ה ילפי לה מזאת תורת הזב.

דף לה

ראיה ראשונה ובאונס.

1. דיני ראיה ראשונה 1. בזב קטן בעי האם אינו מטמא במגע כיון שש"ז שלו אינה מטמאה או דמטמא כיון דמצטרף, ופשט דמטמא מזאת תורת הזב דדין קטן כגדול. 2. במצורע האם מטמא במשא דהוי מעין, ומייתי זובו טמא הוא דנתרבה לטיפה שניה ואיצטריך במצורע, ודחי דזהו בזב עצמו ואין ללמוד ק"ו מזה שמטמא אחרים דשעיר המשתלח יוכיח שהוא טהור, ולמסקנא מטמא שנאמר זאת תורת דהוקש מצורע לזב גמור.

2. ראיה ראשונה של זב מטמאה באונס דהוקש לש"ז, והשמועות 1. בראשונה בודקין אותו ודחי לקרבן, ובשניה בודקין לטומאה וליכא ראיה דבדיקה ראשונה לטומאה. 2. לר"א בשלישי בודקין מפני הקרבן, אמרינן דפלוגתייהו בדרשת אתים האם הוקש לנקיבה בראיה שלישית או ברביעית. 3. זב יצא מכלל בעל קרי להקל שאינו מטמא באונס ולהחמיר שעושה משכב ומושב, אמרינן דבראיה ראשונה הוי בכלל בעל קרי וקאמר על ראיה שניה.

דף לו

מעין אחד או שנים. *דם קושי בימי זיבה.

1. דם היולדת שלא טבלה לב"ש מטמא לח ולב"ה אף יבש וכן פליגי ביולדת בזוב שספרה ולא טבלה, ומייתי דלרב מעין אחד הוא והתורה טמאתו וטהרתו וללוי שני מעיינות הן נסתם הטמא ונפתח הטהור ואיכא בינייהו שופעת. והשמועות 1. המח' בדם יולדת שלא טבלה, לרב בפסקה ולכן לב"ה מטמא לח ויבש, וללוי איירי בשופעת וב"ש סברי מעין אחד הוא. 2. מח' ב"ש וב"ה ללוי האם הוי מעין אחד או שנים, ולרב לב"ש תלוי ביומי ולב"ה אף בטבילה. 3. יולדת בזוב מטמאה לח ויבש, לרב בפסקה וללוי בשופעת וקמ"ל לב"ש דכל זמן שלא טבלה הוי כדם זיבה. 4. דוותה טמא לרבות בועלה ולילות ויולדת בזוב שצריכה שבעה נקיים, וללוי סגי שתפסוק במשהו כדי שיעלו לה שבעה נקיים דאף אם תראה הוי ממעין טהור. 5. ימי עיבורה עולים לימי מניקותה ואיפכא, וללוי סגי שתפסוק משהו וכנ"ל. 6. שוין ברואה אחר דם טוהר דיה שעתה, לרב אינה

מטמאה מעת לעת דאיירי שאין שהות, ולכן גזרו אף מפקידה לפקידה. 7. יולדת בזוב שספרה ולא טבלה פליגי ב"ש ובי"ה אי מטמאה לח ויבש, ולוי קסבר כתנא דשוין שדיה שעתה או בילדה נקיבה בזוב ופסקה בשבוע ראשון ולא בשני ושופעת לשבוע שלישי וקסבר ימי לידתה שאינה רואה בהן עולין לספירת זיבתה. והלכתא כרב בין לקולא בין לחומרא.

דס הקושי בימי נדה טמאה, והדינים בימי זיבה 1. המקשה לרב נדה ליומא ומותרת בלילה, לשמואל צריכה לשמור יום כנגד יום, ולרבי יצחק מותרת אף ביום שראתה. 2. ראתה שלשה ימים, אם סמוך ללידה שפתה היא יולדת בזוב ואם קשתה אינה יולדת בזוב, והסמיכות ללידה לת"ק יום ולרבי יהושע לילה ויום כסדרן, וילפינן שנאמר דמה וזהו מחמת עצמה אבל מחמת אונס טמא, ולמסקנא ילפינן וטמאה שבועים כנדתה ולא כזיבתה ודמה אתי לטמא דם השופי.

דף לו

זתירת זיבה בקושי ולידה. *שפחה מצער ודם.

1. בעי האם קושי סותר בזיבה כיון דמטמא בימי נדה ומאיך אינו גורם, והשמועות 1. אונס בזיבה אינו גורם וסותר, ודחי דלחכמים בשלישית אונס מצטרף. 2. לר"א ברביעית אין בודקין, דלמא לטמא את הטיפה במשא. 3. לר"א בשלישית בודקין וברביעית אין בודקין לקרבן ולא לסתירה, ש"מ דלר"א דבר שאינו גורם סותר ובעי לרבנן. 4. זובו גורם שבעה לפיכך סותר שבעה וקרי יום אחד, ש"מ דדבר שאינו גורם אינו סותר, וכן הלכה. לידה אינה סותרת בזיבה, ולאביי אינה עולה ולרבא עולה, ומנין 1. ואחר תטהר שלא תהא טמאה מפסקת ביניהם ש"מ דעולה דאל"כ הלידה מפסיקה, ולאביי דווקא טומאת זיבה. 2. סופרת כאשר נטהרת מזובה ולא מנגעה ולא מלידתה, ואביי לא גריס לידתה ואיצטרך למכתב בזב שמטמא בראיות ובזבה שמטמאה באונס. 3. דוותה תטמא לרבות בועלה ולילות ויולדת בזוב שצריכה שבעה נקיים והיינו מלידה, ולרבא נקיים מדם. 4. כמו ימי נדתה שאינם ראויים לזיבה וספירת שבעה אינה עולה מהן כך ימי לידתה, ולרבא אתיא דקסבר סותרת ודנין אפשר משאי אפשר או דע"כ הקישן הכתוב.

שפתה מצער ומהדם לרבי חנינא טהורה והדם הוי כמלך שחיילותיו לפניו, ולרב חסדא טמאה דכאשר המלך מגיע נפשי חיילות טפי. והשמועות 1. רבי יהושע דאמר ששפתה מן הצער ולא מן הדם, ולרב חסדא הקמ"ל שאף שרואה דם נפסק הקושי. 2. קשתה ג' ימים בתוך י"א יום ושפתה מעת לעת וילדה הרי זו יולדת בזוב וע"כ בשפתה מזה ומזה, ולרבי חנינא קמ"ל דא"צ לילה ויום.

דף לח

מן דם קושי. *בתוך שמונים לנקיבה.

1. הזמן שבו מטהרין את דם הקושי והדינים 1. לר"מ בחולה חמישים יום ובבריאה ארבעים, ואתי שפיר למ"ד שהולד מטהר ימים הראויים לספירת סתירת זבה, ולמ"ד דמטהר דווקא ימי זיבה גדולה או קטנה בימי נדה טמאה. ולר"מ יש מקשה ק"נ יום ואינה זבה: שנים בלא עת, שבעה נדה, שנים לאחר הנדה, חמשים ולד שמונים של נקיבה, שבעה נדה ושנים שלאחריה אבל אין קושי לנפלים, ולמ"ד יש פתיחת הקבר בלא דם משכחת רואה מאה יום בלא זיבה וקישוי. 2. לר"י דם קושי בכל החודש התשיעי טהור, ואם קשתה יום בשמיני ויומים בתשיעי אזלינן בתר רובא ואף אם בכל התשיעי ראתה בשופי אינה יולדת בזוב, וקסבר שיפורא גרים ודלא כשמואל שסובר הריון רע"א רע"ב או רע"ג יום חסידים הראשונים ששמשו מיום רביעי ואילך. 3. לרבי יוסי ור"ש שבועים שנאמר וטמאה שבועים כנדתה ולא כזיבתה, ולדידיהו יש מקשה כ"ה יום ואינה יולדת בזוב, יומים, שבעה נדה, יומים, ושבועים קושי.

המקשה בתוך שמונים של נקיבה חכמים מטהרים שנאמר תשב ור"א מטמא. וההוכחות 1. ביולדת שופי שלפני הולד חמור ולאחריו קל א"כ קושי שלפני הולד כ"ש שנקל לאחריו, וא"ל דיו שהיקל רק מטומאת זיבה ולא מטומאת נדה. 2. לפני הולד החמיר בשופי והיקל בקושי שעמו א"כ לאחר הולד שהיקל בשופי כ"ש שנקל בקושי שעמו, וענה להם דיו. 3. לר"א וטהרה ממקור דמיה שמחמת עצמה ולא מחמת ולד, כמו דאמרינן בזיבה דמה מחמת עצמה.

דף ט

"א בחזקת טהרה. *ראיה בימי זיבתה.

כל י"א יום בחזקת טהרה ומפרשינן לענין מה 1. לרבי יהודה דא"צ בדיקה, וסיפא שצריכה בדיקה קאי על ימי נדה. 2. כולה ר"מ דקסבר אשה שאין לה וסת אסורה לשמש זהו דווקא בימי נדה ולכן צריך לגרשה שמא תקלקלנו אבל ימי זיבה מותרת, ואשה שיש לה וסת מותרת בימי נדה ע"י בדיקה ואם הגיע וסתה ולא בדקה טמאה מלבד אם היתה במחבא כיון שחרדה מסלקת את הדמים. 3. בימי זיבה אינה מטמאה מעת לעת, ועלתה בתיובתא. 4. אינה קובעת וסת בימי זיבתה, ורב יוסף השמיע הלכה זו המשנה של היתה למודה לראות ביום ט"ו ושינתה לכ' שניהם אסורין לשמש עד שתקבע, ודווקא ט"ו לטבילתה דהוי כ"ב לראייתה אבל אינה קובעת ביום ט"ו לראייתה, משום דהוי בימי זיבה.

בעי האם חוששת לראיה שבימי זיבתה, והשמועות 1. היתה למודה לראות ביום ט"ו מטבילתה דזהו כ"ב לראייתה ושינתה ליום כ' דהוי כ"ז לראייתה חוששת לכ"ב דהוי בימי זיבתה, לר"פ מונים כ"ב מיום כ"ב שהיתה ראויה לראות בו ולר"ה בר"י מונה מהיום שראתה דאם הוי בימי נדותה, ומייתי ראיה מתרנגולת שמטילה פעם ביומים ועברה לפעם בשלש חוזרת מיום ההטלה ולא מהיום שהיתה ראויה להטיל. 2. לרבי יוחנן שסובר אינה קובעת וסת בימי נדותה האופן כגון שראתה א' ה' א' ה' ואח"כ ה' וחוששת גם לא' שזהו מקודם, ודחינן שראתה א' א' כ"ה א' דאמרינן שבכ"ה התווספו בה דמים יתרים.

הדרן עלך פרק רביעי דנדה!

שאלות לחזרה ושינון

א. המח' במעינות טומאה וטהרה והשמועות (7)	דף לב
ב. דיני דם קושי בימי זיבה (2)	א. ראיית דם בקטנה (2)
דף לו	ב. דרשות הפסוקים באיש ואשה (2)
א. האיבעיא אי קושי סותר בזיבה, והשמועות (4)	דף לג
ב. המח' אם ימי לידה עולים בזיבה, ומנין (4)	א. דיני הכותים הנשואים ומנלן (2)
ג. המח' בשפתה מהצער ומהדם ומ"ט והשמועות (2)	ב. מ"ט בנות כותים טמאות והקושיות (2)
דף לח	ג. המקרים בצדוקים (2)
א. הזמן שבו מטהרים את דם הקושי והדינים (3)	דף לד
ב. המח' בקשתה בתוך שמונים של נקיבה וההוכחות (3)	א. טומאה הפורשת מגויים (4)
דף לט	ב. המח' בטומאת דם טוהר של מצורעת ומ"ט (2)
א. לענין מה כל י"א יום בחזקת טהרה (4)	דף לה
ב. האיבעיא אם חוששת לראיה שבימי זיבתה והשמועות (2)	א. דיני ראייה ראשונה (2)
	ב. היקש זב לשכבת זרע והשמועות (3)
	דף לו

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

📖 **ברכות** עם מחודדין בפיך.

📖 **שבת** מהדורה חדשה.

📖 **עירובין**

📖 **פסחים**

📖 **שקלים ר"ה**

📖 **יומא**

📖 **סוכה**

📖 **ביצה תענית**

📖 **מגילה-פורים** עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א

📖 **מו"ק חגיגה**

📖 **יבמות**

📖 **כתובות**

📖 **נדרים**

📖 **נזיר סוטה**

📖 **גיטין**

📖 **קידושין** - עם תורתך שעשועי,

סימני הדף, ותוספתא

📖 **בבא קמא**

📖 **בבא מציעא**

📖 **בבא בתרא א-ב**

📖 **סנהדרין א-ב** עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

📖 **מכות שבועות**

📖 **עבודה זרה הוריות**

מחודדין בפיך

📖 **זבחים**

📖 **מנחות**

📖 **חולין**

📖 **בכורות** עם הקדמות ומושגים

📖 **ערכין-תמורה**

📖 **כריתות-מעילה**

📖 **נדה**

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חרדים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתר

קיצור אלשין איכה

בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

|| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~372~

המערכת